

Bemærkninger til forslaget

I et moderne retssamfund er det en selvfølge, at det er de folkevalgte, der lovgiver. Denne sommers dom i den såkaldte Metocksag viser, at dette ikke gælder med hensyn til EF-Domstolens måde at fortolke traktater og direktiver på. Metockdommen rykkede igen – uden hjemmel eller politisk opbakning – grænserne for, hvornår man kan bruge EU-reglerne om vandrede arbejdstagere til at få familiesammenføring. Bl.a. ændredes kravet om, at familiesammenføring kræver lovligt ophold i EU. Som afvist asylansøger kan man nu alligevel få ophold, hvis man gifter sig med en person, der opholder sig i et EU-land som unionsborger. Netop unionsborgerskabet og reglerne om vandrede arbejdstagere har i dag nået et niveau, hvor medlemslandene i vidt omfang er frataget muligheden for at bestemme deres egen udlændingepolitik.

Intet retssamfund kan være tjent med, at dommere træffer så vidtgående beslutninger. Forslagsstillerne har gennem de seneste år mange gange anfægtet EF-Domstolens politiske aktivisme, men er hver gang blevet mødt med argumentet om, at man må acceptere magtens tredeling. Det lyder naturligvis rigtigt – men argumentet overser, at en tredeling af magten forudsætter en adskillelse af, hvad de tre magtenheder så skal beskæftige sig med. Efter grundloven skal de danske domstole rette sig efter loven. Domstolene er altså underlagt Folketingets love. En sådan magtdeling findes ikke i EU, hvor traktaten i modsætning til vores grundlov erklærer, at EF-Domstolen skal »være om lov og ret« (artikel 220).

At værne om lov og ret er selvsagt et langt mere dynamisk og politisk opdrag, end hvad vi kender fra eksempelvis den danske grundlov. Artiklen skal ses i lyset af den gamle bestemmelse om »en stadig snævrere union«. For med disse to formuleringer er der hjemmel til, at EF-Domstolen kan fuldføre integrationen på de områder, hvor medlemslandenes indbyrdes stridigheder giver problemer, og det er da også sket et utal af gange. Det er for eksempel EF-Domstolen, der har givet Europa-Parlamentet søgsmålskompetence og besluttet, at strafferegler kan indføres efter overstatslige flertalsbeslutninger. Det var politikerne ellers enige

om ikke skulle kunne lade sig gøre. Sidste år satte EF-Domstolen de svenske overenskomster ud af kraft – igen på trods af, at politikerne var enige om, at overenskomstsyste­met skulle bestå. Og senest har vi så set ændringer af udlændingeregler, som politikerne heller ikke var enige i. Mere om disse sager nedenfor.

Det er glædeligt, at nu også medlemmer af henholdsvis Venstre og De Konservative har indset dette problem. Til Ritzau udtalte Venstres EU-ordfører, Michael Aastrup Jensen, således den 17. juli i år: »Jeg synes, at man det sidste halve års tid har kunnet se, at EF-Domstolen er gået i gang med en politisering, jeg ikke kan lide, hvor man hele tiden går ind og tester vandene for, hvor langt man kan gå i forhold til de nationale parlamenter. Og det er en glidebane, der er meget farlig«, og »Det er et problem i sig selv, at der kommer tvivl om den danske udlændingepolitik, ligesom der tidligere med Laval-dommen kom tvivl om, om vi kunne holde fast i det danske aftalesystem. Hver gang den tvivl kommer, har nej-bevægelsen brede smil på læberne, for det er med til at skabe tvivl om, hvor langt domstolen går i forhold til nationalstaten«. (Kilde: <http://nyhederne.tv2.dk/politik/article.php/id-13235755.html>).

På linje hermed udtalte De Konservatives EU-ordfører, Helle Sjelle, til dagbladet B.T. den 29. juli i år: »EU-landene bør drøfte EF-Domstolens retspraksis, som er blevet mere aktivistisk de seneste år.« (Kilde: <http://www.bt.dk/article/20080729/pepolitik/807290371/>).

Forslagsstillerne glæder sig over, at der nu helt ind i de centrale regeringsrækker er opstået en erkendelse af problemets omfang og eksistens. Forslagsstillerne vurderer, at årsagen til problemet ligger i, at EF-Domstolen ikke bare skal følge loven, men i kraft af art. 220 kan køre selve demokratiet – de folkevalgte – ud på et sidespor. Selv om det er sent, er det selvfølgelig positivt, at regeringen nu også indser, at dette er et problem. Nærværende forslag skal sætte handling bag ordene.

Som nævnt adskiller EF-Domstolen sig på en række både formelle og indholdsmæssige områder fra almin-